

Nr 325.

Av herr **Lindhagen**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om begränsning av rätten att avverka skog å intecknad fastighet.*

Med anledning av propositionen nr 218 om begränsning av rätten att avverka skog å intecknad fastighet tillåter jag mig anföra följande:

De allmänna skogarna stå under s. k. uthållighetsbruk. Skogskapitalet bevaras och endast avkastningen uttages. Ett sådant uthållighetsbruk kan ske på olika sätt med hänsynstagande till skilda förhållanden.

På de enskilda skogarna har däremot ursprungligen skogsbruket varit fritt och tillåtit även s. k. kalavverkning. Sedan ingrep lagstiftningen även i vården av enskilda skogar. Först genomfördes återväxtlag och sedan förbud mot avverkning av ungskog. Båda dessa steg voro således inriktade på ett blivande uthållighetsbruk på åtminstone sådana enskilda skogar, som kunde likställas med de allmänna.

Vid sekelskiftet och tiden närmast därefter biföll andra kammaren upprepade förslag om införande av uthållighetsbruk å större enskilda skogar. Man skulle kunna säga, att därmed syftades på föreskrift genom lag om rationell skogsvård å sådana skogar, som i avsevärd omfattning utnyttjades för andra ändamål än att tillgodose husbehovsvirke åt fastighetens jordbruk. Redan uti 1898 års skogskommissions betänkande varslades om en lagstiftning i sådant syfte. Även inom jägeristaten gjordes uttalanden till förmån för en sådan ordning.

Dylika krav grundades på den uppfattningen, att en sådan lagstiftning vore av synnerlig betydelse för näringarna, för ortsbefolkningen och för samhället.

Av enahanda bevekelsegrunder avgav jordkommissionen ett förslag i dylikt syfte. Det frambars av ordföranden vid 1923 års riksdag i samband med då framlagt förslag till revision av lagstiftningen om vård av enskilda skogar. Andra kammarens gamla ståndpunkt uppbars nu allenast av fyra socialdemokratiska ledamöter i utskottet.

Sedan har frågan vid mer än ett tillfälle fullföljts av mig i riksdagen. Vid dessa tillfällen har jag stått ensam inför ett enhälligt avstyrkande av jordbruksutskottet.

Man har ansett, att till följd av skogsvårdslagens förbättringar några vidare nyorienteringar icke vore av nöden. Utskottets vice ordförande förklarade till och med förra året i första kammaren, att han icke ens förstod vad som me-

nades med uthålligt skogsbruk. Inför frågan varför ett sådant bruk stadgats för de allmänna skogarna men icke vore behöflig för de mindre skogarna har icke lämnats något svar.

Några skiftningar i jordbruksutskottets motivering med hänsyn till skilda partipolitiska åskådningar förekommo icke heller. Men man får kanske antaga, att rädslan för intrång i den enskildes äganderätt varit det väsentliga motivet för motståndet. För denna intresseåskådning fingo näringarnas, befolkningens och samhällets intressen vika.

Nu kommer plötsligt ett betänkande från tillkallade sakkunniga angående primär jordbruks- och skogskredit. Det är dagtecknat den 27 december 1929 och på detsamma har regeringen byggt den ovannämnda propositionen. I båda dessa dokument säges klart ifrån, att den nuvarande enskilda skogslagstiftningen visst icke betryggar skogskapitalet. "Överavverkning" kan fritt äga rum. I det allmännas intresse har strävats efter att i möjligaste mån bringa skogarna under uthålligt bruk. Dithän syftar skogsvårdslagens hittillsvarande bestämmelser. Men kravet på uthålligt bruk har därigenom icke helt utfullgjorts eller tillräckligt upprätthållits.

Då avverkning kan äventyra skogens värde när som helst, kan växande skog ej användas som en trygg säkerhet för lämnad kredit. Strävandet för skogsvårdens höjande måste därför fortgå framför allt på det sätt, att skogen stålles under uthålligt bruk.

Så tala sakkunniges betänkande och regeringens proposition. Båda veta också mycket väl vad som menas med uthålligt skogsbruk.

Förslaget kommer emellertid med en mycket begränsad början, och så går det ju ofta till. Men det tigger därför nästan om en fortsättning. Man kan till och med fråga sig, varför denna icke kan komma nu på en gång, då den är både praktisk och aktuell i högsta grad.

Förslaget avser sålunda blott att införa uthålligt skogsbruk till förmån för lån från Sveriges Allmänna Hypoteksbank och de med denna sammanhängande hypoteksföreningarna. Man måste fråga sig, varför icke även andra organiserade långgivare, offentliga såväl som enskilda, samt jämväl privata långgivare icke också skulle kunna i fastighetens intresse på vissa betingelser beredas enahanda förmåner till gagn på samma gång även för det allmänna.

Vidare är det icke tilltalande, att sedan en skog satts under uthållighetsbruk och förvaltningen ordnats därefter, jordens ägare ej skall vara berättigad att påkalla skogens kvarblivande under en, så rationell skogsvård. Att tillåta något sådant betyder ett nytt framsteg.

I detta sammanhang påkallas uppmärksamhet för möjliggörande för en jordägare att, även utan uttryckligt angivande av kreditsyfte, kunna få sin skog ställd under uthållighetsbruk för framtiden. Det har visst varit ifrågasatt något sådant i ett tidigare kommittébetänkande. Framlidne bruksägaren Hugo

Tamm intresserade sig i varje fall för saken och samspråkade med mig därom mer än en gång.

På ett rationellt och ingripande sätt främjas emellertid propositionens syfte endast genom ett skattande åt de gamla andra kammarmajoriteternas uppfattningar om uthållig skogsvård även å enskilda skogar av större omfattning. Att därigenom även andra värden för land och folk tillgodoses bör ej utgöra något hinder för att på detta renhåriga sätt lösa skogstillgångarnas kreditfråga.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen med anledning av propositionen nr 218 ville hos Kungl. Maj:t begära övervägande och förslag till

1:o) det nu framlagda lagförslagets utvidgning att kunna omfatta kreditgivning även av andra långivare än Allmänna Hypoteksbanken och hypoteksföreningarna;

2:o) rätt för jordägare att påkalla lagförslagets för viss tid fastlagda uthållighetsbruk att gälla även för längre tid och helst som en bestående rationalisering av fastighetens skogsbruk;

3:o) rätt för jordägare att, utan särskild uppgift om kreditsyfte, få sin fastighets skogsbruk genom lag bestående rationaliserat till uthållighetsbruk; och

4:o) införande av uthållighetsbruk i allmänhet å enskilda skogar av större omfattning, varigenom först propositionens syfte om skogsvärdenas utnyttjande såsom grundval för fastighetskredit blir allmännyttigt och rationellt tillgodosett.

Stockholm den 2 april 1930.

Carl Lindhagen.

Yrkandena nr 3:o) och 4:o) i motionen nr I:325 hava på hemställan av motionären med kammarens begivande den 4 april 1930 återkallats och sålunda ej föranlett någon remiss till första lagutskottet. Skälen därtill återfinnas i motionärens yttrande sistnämnda dag till kammarens protokoll. Därvid har motionären på anförda skäl även hållit före, att propositionen nr 218 och motionen I:325, vilka hänvisats till första lagutskottet, samt motionen I:209, vilken hänvisats till jordbruksutskottet, borde i ett sammanhang behandlas av sammansatt första lag- och jordbruksutskott.